

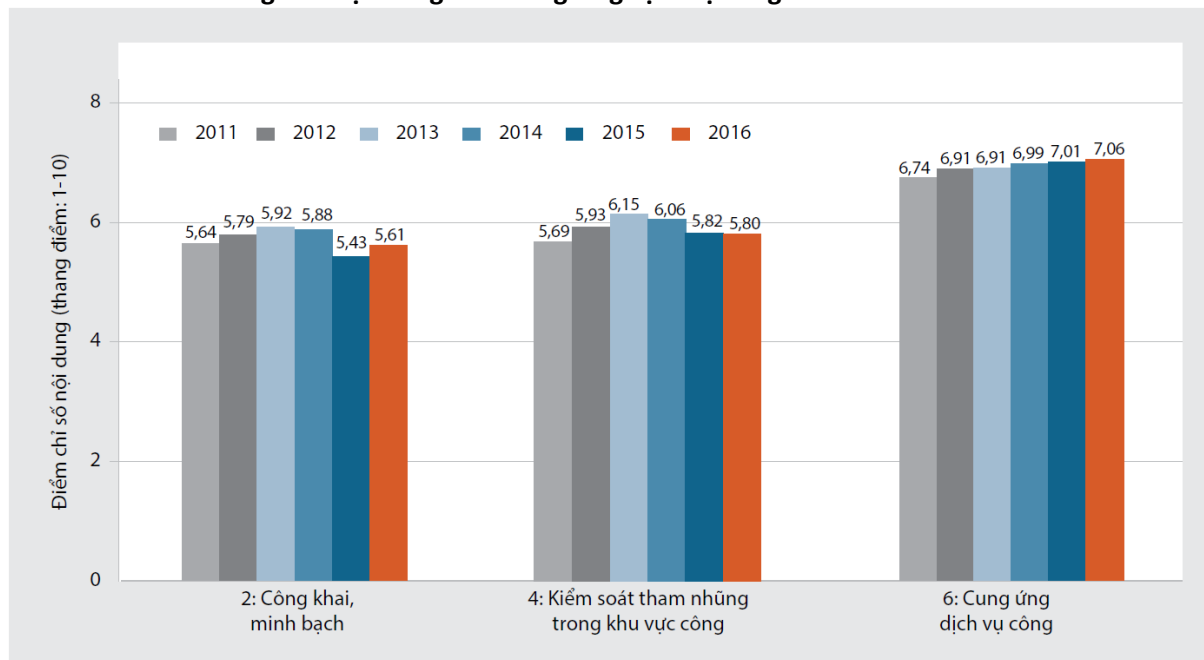
Chỉ số Hiệu quả Quản trị và Hành chính công cấp tỉnh ở Việt Nam (PAPI) 2016

Xu thế biến đổi ở cấp quốc gia từ năm 2011 đến năm 2016

Phát hiện nghiên cứu PAPI năm 2016 cho thấy ba xu thế biến đổi tích cực. Thứ nhất, cung ứng dịch vụ công tiếp tục được cải thiện trong năm 2016, thể hiện qua mức điểm tăng dần theo từng năm ở chỉ số nội dung 'Cung ứng dịch vụ công'. Kết quả khảo sát năm 2016 cho thấy tỉ lệ người dân đã có bảo hiểm y tế tăng từ 62% năm 2015 lên 73% năm 2016. Thứ hai, tỉ lệ người tham gia đi bầu đại biểu Quốc hội năm 2016 tăng hơn 2% so với tỉ lệ năm 2011. Thứ ba, số người cho biết gia đình họ bị thu hồi đất tiếp tục ở mức thấp trong ba năm liên tiếp kể từ khi Luật Đất đai sửa đổi năm 2013 có hiệu lực.

Mặc dù có những cải thiện đó, song điểm tổng hợp ở các chỉ số nội dung chính năm 2016 không có nhiều thay đổi. Biểu đồ dưới đây cho thấy năm 2016, điểm chỉ số nội dung 'Công khai, minh bạch' tăng nhẹ so với kết quả năm 2015, điểm chỉ số nội dung 'Kiểm soát tham nhũng trong khu vực công' giữ ở thế 'ổn định' so với năm 2015 nhưng thấp hơn tương đối so với năm 2013. Ngoài ra, tham gia của người dân ở cấp cơ sở vẫn là khía cạnh quản trị công yếu nhất so với 5 chỉ số nội dung còn lại trong năm 2016, tương tự phát hiện nghiên cứu giai đoạn 2011-2015.

Xu thế biến đổi ở cấp quốc gia ở ba chỉ số nội dung 'Công khai, minh bạch', 'Kiểm soát tham nhũng trong khu vực công' và 'Cung ứng dịch vụ công' từ 2011 đến 2016

Ghi chú: Ba chỉ số nội dung 'Tham gia của người dân ở cấp cơ sở', 'Trách nhiệm giải trình với người dân', và 'Thủ tục hành chính công' có một số thay đổi trong cấu trúc chỉ số, vì vậy không khuyến khích so sánh qua 6 năm.

Tiếp cận bảo hiểm y tế

Năm 2016, đánh giá của người dân về dịch vụ y tế công lập năm 2016 tích cực hơn so với những năm trước. Đánh giá tích cực đó phần lớn là nhờ số người trả lời cho biết họ đã được cấp bảo hiểm y tế tăng từ 62% năm 2015 lên 73% năm 2016. Sự gia tăng đáng kể đó phần nào hiệu ứng của Luật Bảo hiểm y tế (sửa đổi), trong đó yêu cầu nhà nước đảm bảo quyền lợi bảo hiểm y tế cho toàn dân, cùng với chính sách linh hoạt về thông tuyến khám, chữa bệnh bảo hiểm y tế cho người dân của Bộ Y tế có hiệu lực từ tháng 1 năm 2016. Theo chính sách mới này, người có thể bảo hiểm y tế cũng được chọn nơi khám, chữa bệnh trên toàn hệ thống bệnh viện, kể cả bệnh viện tư tương đương. Chất lượng dịch vụ chăm sóc sức khỏe miễn phí cho trẻ dưới 6 tuổi có xu hướng được đánh giá cao hơn, với 32% cho biết dịch vụ này là “rất tốt” năm 2016, cao hơn tỉ lệ 23% năm 2015.

Tham gia vào đời sống chính trị

Năm 2016 là năm diễn ra bầu cử đại biểu Quốc hội khóa 14 và đại biểu Hội đồng Nhân dân các cấp. Điều đáng chú ý là tỉ lệ người trả lời cho biết họ trực tiếp đi bỏ phiếu khá tương đồng với kết quả khảo sát năm bầu cử 2011: tỉ lệ cử tri trực tiếp đi bỏ phiếu bầu Đại biểu Quốc hội khóa 15 là 69%, tăng 2% so với kết quả khảo sát PAPI năm 2011 (67%). Nếu năm 2011, tỉ lệ cử tri trực tiếp đi bầu đại biểu Hội đồng Nhân dân các cấp là 71%, năm 2016 tỉ lệ này là gần 69%. Cần lưu ý rằng bầu cử đại biểu Quốc hội và đại biểu Hội đồng Nhân dân các cấp được tổ chức chung một ngày trong cả hai kỳ bầu cử 2011 và 2016.

Nghiên cứu PAPI 2016 cũng hỏi người dân về việc họ có được mời tới dự hội nghị tiếp xúc với các ứng cử viên trước bầu cử hay không, và họ có trực tiếp tham gia buổi hội nghị đó hay không. Kết quả khảo sát cho thấy khoảng 42% người trả lời trong độ tuổi bầu cử được mời tham gia các cuộc tiếp xúc ứng cử viên, trong số đó 30% cử tri đã tới dự. Đặc biệt, những người là thành viên của các tổ chức chính trị, chính trị-xã hội, nghề nghiệp và đoàn thể (gọi chung là các tổ chức đoàn thể) có xu thế được mời và tham gia các cuộc tiếp xúc cử tri nhiều hơn. Trong khi những người đi bầu khá đa dạng về đặc điểm nhân khẩu, những hình thức tham gia đời sống chính trị cụ thể như tiếp xúc cử tri lại thiên về những người là Đảng viên, cán bộ tổ chức đoàn thể và nam giới. Những người là phụ nữ nhưng không phải là Đảng viên hay cán bộ đoàn thể càng ít có cơ hội tham gia các cuộc tiếp xúc cử tri.

Thu hồi đất và bồi thường thu hồi đất

Nhằm phản ánh tầm quan trọng của quản trị đất đai ở Việt Nam và hiệu lực của Luật Đất đai 2003 (sửa đổi năm 2013), kể từ năm 2014 đến nay, khảo sát PAPI đã đưa vào một số câu hỏi về thu hồi đất và bồi thường thu hồi đất. Kết quả khảo sát năm 2016 cho thấy khoảng 6,8% số người được hỏi cho biết hộ gia đình đã bị thu hồi đất trong năm vừa qua. Tỉ lệ này thấp hơn không đáng kể so với tỉ lệ 7,4% từ kết quả khảo sát năm 2015, và cao hơn không đáng kể so với tỉ lệ 5,7% từ kết quả khảo sát năm 2014. Khi so với tỉ lệ 9% trung bình mỗi năm trước khi Luật Đất đai sửa đổi năm 2013 có hiệu lực năm 2014, tỉ lệ của năm 2016 vẫn thấp hơn. Có thể nhận định rằng những điều khoản mới liên quan tới thu hồi đất chặt chẽ hơn có tác dụng làm hạn chế phần nào sự tùy tiện của chính quyền địa phương trong thu hồi đất.

Bồi thường thu hồi đất và đảm bảo công bằng trong bồi thường thu hồi đất là hai vấn đề quan trọng có liên quan tới thu hồi đất được người dân hết sức quan tâm. Số người bị thu hồi đất song chưa nhận được bồi thường tăng nhẹ từ 27% năm 2015 lên 32% năm 2016. Bên cạnh đó, tỉ lệ người bị thu hồi đất hài lòng với các phương án bồi thường họ nhận được giảm từ 29% năm 2015 xuống 27% năm 2016.

Điều kiện kinh tế hộ gia đình

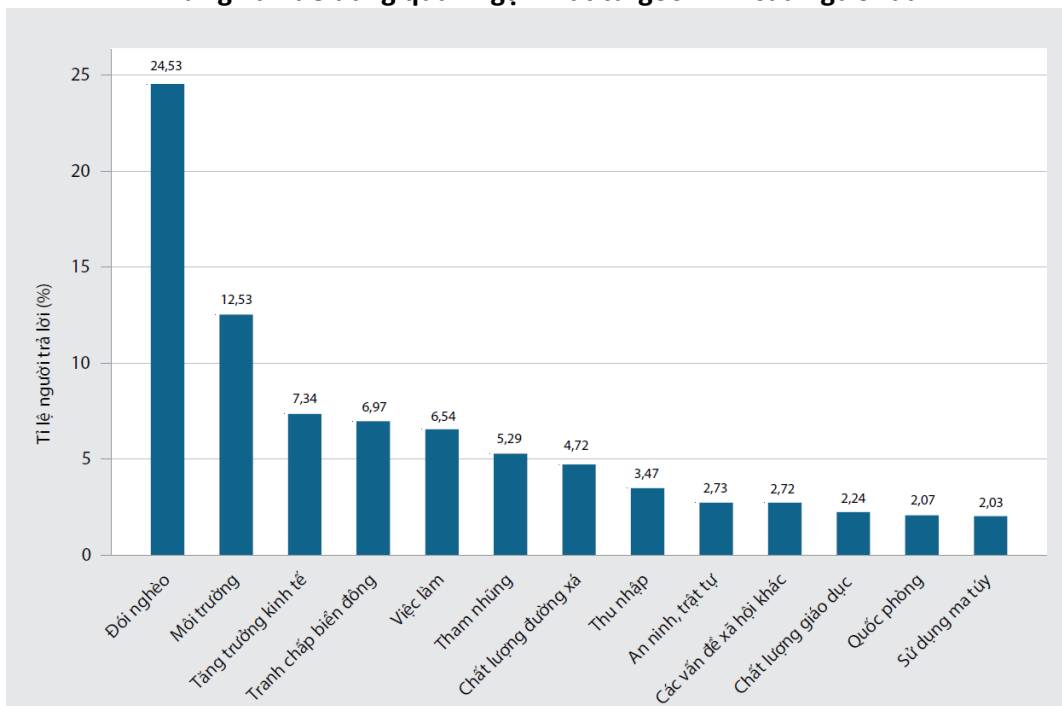
Mặc dù kinh tế trong nước và thế giới có nhiều biến động trong giai đoạn này, số người cho biết tình hình kinh tế hộ gia đình họ có cải thiện hơn so với 5 năm trước tăng nhẹ từ 60% năm 2015 lên 64%

năm 2016. Về điều kiện kinh tế hộ gia đình hiện nay, số người được hỏi tự đánh giá là “bình thường” vẫn chiếm đa số ở mức 72%. Những người có điều kiện kinh tế khá giả hơn có xu hướng hài lòng hơn với điều kiện kinh tế hộ hiện nay và lạc quan hơn với triển vọng phát triển kinh tế hộ gia đình trong 5 năm tới.

Những vấn đề người dân quan ngại nhất trong năm 2016

Khảo sát PAPI năm 2016 tiếp tục hỏi người dân về ba vấn đề hệ trọng nhất của đất nước mà nhà nước cần ưu tiên tập trung giải quyết. Kết quả khảo sát năm 2016 cho thấy có sự thay đổi tương đối đáng kể so với năm 2015: trong khi đói nghèo vẫn là vấn đề hệ trọng nhất, tỉ lệ người trả lời cho rằng vấn đề môi trường là đáng quan ngại nhất tăng hơn 10%. Sự gia tăng đột biến này chắc chắn phản ánh mối quan tâm của dư luận sau sự kiện cá chết hàng loạt tại khu vực duyên hải miền Trung hồi tháng 4 năm 2016. Song, mối quan ngại đó không chỉ khu trú ở khu vực duyên hải miền Trung mà lan rộng ra các khu vực khác. Kết quả khảo sát năm 2016 cũng cho thấy người dân ở những khu vực khác ngày càng quan ngại hơn về ô nhiễm không khí và ô nhiễm nguồn nước sinh hoạt. Hơn 67% số người sống gần sông ngòi cho biết, chất lượng nước từ những nguồn này kém hơn so với ba năm trước. Và 36% số người trả lời cho rằng chất lượng không khí kém hơn so với ba năm trước.

Những vấn đề đáng quan ngại nhất từ góc nhìn của người dân

Chỉ số Hiệu quả quản trị và hành chính công cấp tỉnh ở Việt Nam (PAPI) là khảo sát xã hội học lớn nhất tại Việt Nam tập trung tìm hiểu hiệu quả công tác điều hành, thực thi chính sách, cung ứng dịch vụ công dựa trên đánh giá và trải nghiệm của người dân, với dữ liệu được thu thập thường niên. Từ năm 2009 đến 2016, PAPI đã thu thập và phản ánh trải nghiệm của gần 88.962 người dân trên phạm vi toàn quốc.

Chỉ số PAPI đo lường sáu lĩnh vực nội dung: tham gia của người dân ở cấp cơ sở; công khai, minh bạch; trách nhiệm giải trình với người dân; kiểm soát tham nhũng trong khu vực công, thủ tục hành chính công; và cung ứng dịch vụ công. Khảo sát PAPI đã được triển khai thực hiện thường niên từ năm 2011 đến nay. Báo cáo Chỉ số PAPI 2016 phản ánh ý kiến đánh giá của 14.063 người dân được chọn ngẫu nhiên từ toàn bộ 63 tỉnh/thành phố.

Chỉ số PAPI 2016 là sản phẩm của hoạt động hợp tác nghiên cứu giữa Trung tâm Nghiên cứu Phát triển và Hỗ trợ Cộng đồng (CECODES), Trung tâm Trung tâm Bồi dưỡng cán bộ và Nghiên cứu khoa học Mật trận Tổ quốc Việt Nam (VFF-CRT), và Chương trình Phát triển Liên Hợp quốc (UNDP). Cơ quan Hợp tác và Phát triển Thụy Sĩ (SDC) tài trợ chính cho PAPI cùng với Chương trình Phát triển Liên Hợp quốc (UNDP) từ năm 2011 đến nay.

Vui lòng truy cập www.papi.org.vn để tải báo cáo PAPI 2016 và nhiều tài liệu khác.